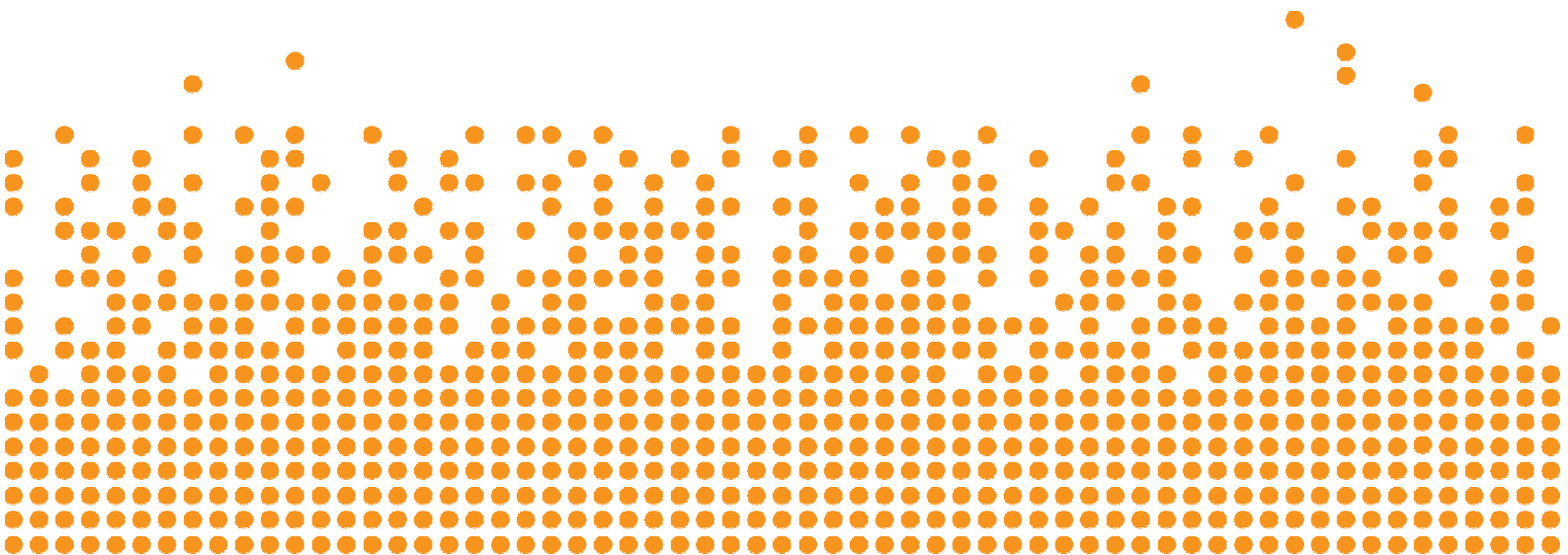




دین و زندگی ۳

• درس‌های ۱۲ و ۱۳



درس دوازدهم: ویژگی‌های حکومت اسلامی

- ۱- امیرالمؤمنین علیه السلام خطاب به مالک اشتر می‌فرماید: «دوست داشتنی‌ترین چیزها نزد تو آن چیزی باشد که در میانه‌ترین، در شامل‌ترین و در فراگیرترین است.»
- (۱) عدل - حق - جلب خشنودی مردم
(۲) حق - عدل - جلب خشنودی مردم
(۳) جلب خشنودی مردم - عدل - حق
(۴) جلب خشنودی مردم - حق - عدل
- ۲- حضرت علی علیه السلام دلیل این‌که رهبر باید را از خود دور کند را عنوان فرمودند.
- (۱) عیب‌جو - پنهان کردن عیوب مردم
(۲) سخن‌چین - خیانت‌کاری او
(۳) عیب‌جو - خیانت‌کاری او
(۴) سخن‌چین - پنهان کردن عیوب مردم
- ۳- به فرموده‌ی امیرالمؤمنین علیه السلام «مردم جز به صلاح حاکمان، نپذیرند و حاکمان جز به مردم نیکو نگردند.»
- (۱) صلاح - اطاعت
(۲) اصلاح - اطاعت
(۳) صلاح - پایداری
(۴) اصلاح - پایداری
- ۴- حضرت علی علیه السلام خطاب به مالک اشتر می‌فرماید با مشورت نکن زیرا
- (۱) ترسو - او در لباس نصیحت ظاهر می‌شود، اما خیانت‌کار است.
(۲) ترسو - در انجام دادن کارها روحیه‌ی تو را سست می‌کند.
(۳) سخن‌چین - در انجام دادن کارها روحیه‌ی تو را سست می‌کند.
(۴) سخن‌چین - او در کار خیر بی‌رغبت و در کار بد مشوق می‌باشد.
- ۵- تفاوت اساسی میان «حکومت‌های دموکراتیک» رایج در جهان و «مردم‌سالاری دینی» این است که حکومت اسلامی است و دموکراسی، هدف خود را تأمین خواسته‌های مردم قرار داده است و نسبت به ارزش‌های بی‌اعتناست.
- (۱) مسئول اجرای قوانین اسلامی - سیاسی - شهروندی
(۲) مسئول هدایت مردم به سوی الله - دنیوی - الهی
(۳) مسئول هدایت مردم به سوی الله - سیاسی - شهروندی
(۴) مسئول اجرای قوانین اسلامی - دنیوی - الهی
- ۶- حضرت علی علیه السلام در ترسیم سیمای حکومت اسلامی علت این‌که نباید در سخن‌چین شتاب کرد را می‌فرماید.
- (۱) تصدیق - خیانت‌کاری او
(۲) تصدیق - سست کردن روحیه‌ی رهبر
(۳) تکذیب - سست کردن روحیه‌ی رهبر
(۴) تکذیب - خیانت‌کاری او
- ۷- «مبارزه با دشمنان دین» و «دستیابی به احکام متناسب با نیازهای روز» به ترتیب از کدام شرط رهبری سخن می‌گوید؟
- (۱) شجاعت - کفایت
(۲) عدالت - کفایت
(۳) شجاعت - زمان‌شناسی
(۴) عدالت - زمان‌شناسی
- ۸- امام علی علیه السلام خطاب به مالک اشتر می‌فرماید: «... برای رفع مشکلات آن‌ها (طبقات محروم) به‌گونه‌ای عمل کن که در پیشگاه خدا باشی، زیرا این گروه از شهروندان بیش از دیگران به نیازمندند.»
- (۱) مؤید - عدالت
(۲) معذور - کرامت
(۳) مؤید - کرامت
(۴) معذور - عدالت
- ۹- به فرموده‌ی حضرت علی علیه السلام خطاب به مالک اشتر، حاکم باید دل خویش را نسبت به تحت حکومت، مهربان قرار بدهد و با دوست و مهربان باشد.
- (۱) مؤمنین - همه
(۲) مردم - همه
(۳) مردم - مؤمنین
(۴) مؤمنین - مؤمنین
- ۱۰- از آیه‌ی شریفه‌ی مستفاد می‌شود که مردم مسئولیت دارند از رهبر جامعه تبعیت کنند و پایبند به قوانین و مقررات حکومت اسلامی باشند.
- (۱) «أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ»
(۲) «فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا»
(۳) «فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَ لَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ»
(۴) «وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا أَمْرِي»
- ۱۱- اگر رهبر جامعه‌ی اسلامی اجازه نمی‌دهد که قوانین اسلامی مورد بی‌توجهی قرار گیرد، به‌خاطر و او نسبت به است.
- (۱) استواری - قاطعیت - سرنوشت جامعه - اصول اسلامی
(۲) دلسوزی - مهربانی - هدایت و تربیت - رعایت مساوات
(۳) دلسوزی - مهربانی - هدایت و تربیت - رعایت مساوات
(۴) استواری - قاطعیت - هدایت و تربیت - اصول اسلامی
- ۱۲- شناخت راه از بی‌راهه و گزینش راه درست و پیمودن آن به سلامت، معلول در عصر غیبت کبری است.
- (۱) رهبری و ولایت فقیه
(۲) مرجعیت و ولایت فقیه
(۳) مرجعیت و فقاها
(۴) رهبری و فقاها
- ۱۳- به فرموده‌ی امیرالمؤمنین علیه السلام مردم جز حاکمان، اصلاح نپذیرند و حاکمان جز به مردم، نیکو نگردند.
- (۱) به صلاح - پایداری
(۲) به صلاح - نیکویی
(۳) با عدالت - نیکویی
(۴) با عدالت - پایداری
- ۱۴- از آیه‌ی شریفه‌ی مستفاد می‌شود، وظیفه‌ی مردم برای اجرای قوانین اسلام، پیشرفت جامعه و ناکام گذاشتن دشمنان خدا و مردم، این است که از خود نشان دهند.
- (۱) «وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا أَمْرِي» - غیرت دینی
(۲) «فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا» - غیرت دینی
(۳) «فَاسْتَقِمْ كَمَا أُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا» - پایداری
(۴) «وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا أَمْرِي» - پایداری

۱۵- تفاوت نظام اسلامی با نظام‌های دموکراتیک این است که حکومت اسلامی بر مبنای تشکیل می‌شود ولی دموکراسی رایج در جهان، هدف خود را صرفاً تأمین خواسته‌های مردم قرار داده است.

(۱) عدالت اجتماعی - انسانی (۲) قوانین اسلامی - دنیوی (۳) قوانین اسلامی - انسانی (۴) عدالت اجتماعی - دنیوی

۱۶- با توجه به آیه‌ی شریفه‌ی ﴿فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَ لَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ﴾ می‌توان گفت

(۱) با تشکیل حکومت اسلامی منافع مستکبران به‌خطر می‌افتد و آنان با تمام ابزارهایی که دارند می‌کوشند که مردم، دست از حق‌طلبی خود بردارند.

(۲) ولی فقیه در تصمیم‌گیری قاطع است و با توکل بر خداوند، برنامه‌ها را به پیش می‌برد و مانع خلل و سستی در نظام اسلامی می‌شود.

(۳) رهبر، نسبت به مردم جامعه‌ی خود دلسوز است و از کوتاهی‌های آنان می‌گذرد و برای آنان از خدا آمرزش می‌خواهد.

(۴) وظیفه‌ی رهبر اسلامی است که با دیدن خطاهای مردم آنان را مورد مؤاخذه قرار دهد، تا جامعه راه انحراف پیش نگیرد.

۱۷- از آیات شریفه‌ی و به ترتیب استنباط می‌شود: «رهبر با روش‌های درست و منطقی به روشنگری مردم می‌پردازد» و «ولی فقیه در تصمیم‌گیری قاطعیت دارد»

(۱) ﴿وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا أَمْرِي﴾ - ﴿فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَ لَوْ كُنْتَ فَظًّا﴾

(۲) ﴿أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ﴾ - ﴿فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَ لَوْ كُنْتَ فَظًّا﴾

(۳) ﴿أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ﴾ - ﴿فَاسْتَقِمْ كَمَا أَمَرْتَ وَ مَنْ تَابَ مَعَكَ وَ لَا تَطْغَوْا﴾

(۴) ﴿وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا أَمْرِي﴾ - ﴿فَاسْتَقِمْ كَمَا أَمَرْتَ وَ مَنْ تَابَ مَعَكَ وَ لَا تَطْغَوْا﴾

۱۸- امیرالمؤمنین علیه السلام سستی در روحیه را و خیانتکاری را عنوان می‌فرماید.

(۱) علت ترس - علت عیب‌جویی (۲) معلول ترس - معلول عیب‌جویی (۳) معلول شرک - معلول نفاق (۴) علت شرک - علت نفاق

۱۹- با دقت در عبارت قرآنی ﴿فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ﴾ می‌توان به نرم شدن با مردم و مهر الهی پی برد.

(۱) علیت - معلولیت (۲) معلولیت - علیت (۳) علیت - علیت (۴) معلولیت - معلولیت

۲۰- از آیه‌ی شریفه‌ی ﴿أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَ جَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ﴾ مستفاد می‌شود، رهبر:

(۱) نسبت به مردم جامعه‌ی خود دلسوز و مهربان است.

(۲) با مردم جامعه‌ی خود مشورت می‌کند.

(۳) در تصمیم‌گیری قاطع و استوار است.

(۴) تلاش می‌کند که مردم به روشن‌بینی و بصیرت لازم برسند.

۲۱- رهبری، «مانع خلل در نظام اسلامی» و «طالب آموزش برای مردم از خداوند» است، این مطالب به ترتیب از آیات شریفه‌ی و استنباط می‌شود.

(۱) ﴿أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ﴾ - ﴿وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي﴾

(۲) ﴿أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ﴾ - ﴿فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ﴾

(۳) ﴿وَ شَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ﴾ - ﴿فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ﴾

(۴) ﴿وَ شَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ﴾ - ﴿وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي﴾

۲۲- هدف اصلی از تشکیل نظام اسلامی و است.

(۱) مردم‌سالاری - تأمین آسایش و رفاه مردم

(۲) سعادت اخروی - تأمین آسایش و رفاه مردم

(۳) سعادت اخروی - برقراری عدالت اجتماعی

(۴) مردم‌سالاری - برقراری عدالت اجتماعی

۲۳- تشکیل حکومت اسلامی به خطر افتادن منافع مستکبران و فراهم آمدن رفاه عمومی به‌طور ، تشکیل حکومت اسلامی است.

(۱) علت - نسبی - معلول (۲) علت - مطلق - معلول (۳) معلول - نسبی - علت (۴) معلول - مطلق - علت

۲۴- در دام دشمنان خدا و مردم نیفتادن در گروهی است و این مطلب را از آیه‌ی شریفه‌ی می‌توان دریافت.

(۱) مشورت مردم با رهبر - ﴿وَ شَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ﴾

(۲) تشخیص راه حق از باطل - ﴿وَ شَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ﴾

(۳) تشخیص راه حق از باطل - ﴿أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ﴾

(۴) مشورت مردم با رهبر - ﴿أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ﴾

درس سیزدهم: عزت نفس

۱- در تفسیر آیه‌ی کریمه‌ی می‌توان از این حدیث امام علی علیه السلام «عظم الخالق فی انفسهم فصغر ما دونه فی اعینهم» استفاده کرد.

(۱) ﴿قُلْ إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَ أَهْلِيهِمْ﴾ (۲) ﴿وَ لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنْسَاهُمْ أَنْفُسَهُمْ﴾

(۳) ﴿وَاللَّهُ الْعَزَّةُ وَ لِرَسُولِهِ وَ لِلْمُؤْمِنِينَ﴾ (۴) ﴿وَ اصْطَنَعْتَكَ لِنَفْسِي﴾

۲- در کدام آیه‌ی شریفه، قرآن کریم نادانی منافقین را مطرح می‌فرماید؟

(۱) ﴿وَ لِلَّهِ الْعِزَّةُ وَ لِرَسُولِهِ وَ لِلْمُؤْمِنِينَ﴾ (۲) ﴿مَنْ كَانَ يُرِيدِ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعاً﴾

(۳) ﴿قُلْ إِنَّ الْخَاسِرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ﴾ (۴) ﴿وَ لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنْسَاهُمْ أَنْفُسَهُمْ﴾

۳- انسان گناهکار پیش از آن‌که در مقابل عوامل تسلیم شود، ابتدا حقارت را می‌پذیرد، و این امر بدان دلیل است که انسان ذلیل، تسلیم می‌شود.

(۱) درونی - خودعالی (۲) بیرونی - خودعالی (۳) بیرونی - خوددانی (۴) درونی - خوددانی

۴- حضرت علی علیه السلام در وصف انسان‌هایی که مشمول آیهی شریفه‌ی قرار گیرند، می‌فرماید: «عَظَمَ الْخَالِقُ فِي انْفُسِهِمْ فَصَغُرَ مَا دُونَهُ فِي اَعْيُنِهِمْ».

(۱) «وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ»

(۲) «مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا»

(۳) «وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ»

(۴) «وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءُ سَيِّئَةٍ بِمِثْلِهَا»

۵- از عبارت قرآنی «مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا» می‌توان دریافت،

(۱) پیروی از رسول خدا که بندگی خدا را پذیرفته راه رسیدن به عزت است.

(۲) ایستادگی در برابر هوس و گناه، با روی آوردن به خداوند انجام می‌گیرد.

(۳) تسلیم شدن در برابر ظالمان با حفظ عزت نفس خود منافات دارد.

(۴) خداوند به انسان کرامت بخشیده و بر بسیاری از مخلوقات برتری داده است.

۶- وجود تمایلاتی مانند احسان، شجاعت، ایثار و عدالت در انسان از آیهی کریمه‌ی مستفاد می‌شود.

(۱) «وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءُ سَيِّئَةٍ بِمِثْلِهَا وَ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ» (۲) «وَلَا يَرْهَقُ وَجُوهُهُمْ قَتَرٌ وَلَا ذِلَّةٌ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ»

(۳) «مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا» (۴) «وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ»

۷- زندگی پیشوایان دینی ما در سخت‌ترین شرایط، ریشه در دارد که نتیجه‌ی این امر، انسان است.

(۱) بندگی حقیقی خداوند- نپذیرفتن ظلم در وجود (۲) تقیه- نپذیرفتن ظلم در وجود

(۳) تقیه - عزت (۴) بندگی حقیقی خداوند- عزت

۸- از دقت در این حدیث حضرت علی علیه السلام «عَظَمَ الْخَالِقُ فِي انْفُسِهِمْ فَصَغُرَ مَا دُونَهُ فِي اَعْيُنِهِمْ» استنباط می‌شود.

(۱) تسلیم شدن در برابر ظالمان، حفظ عزت نفس خود در مقابل آنان (۲) معرفت به سرچشمه‌ی کرامت‌ها، علت عدم احساس حقارت‌ها

(۳) عدم احساس حقارت، علت معرفت به سرچشمه‌ی کرامت‌ها (۴) سرکوب کردن حقارت‌ها، تربیت خودعالی و وصال به عظمت‌ها

۹- با تأمل در کدام آیهی شریفه می‌توان حدیث قدسی «ای فرزند آدم، این موجودات و مخلوقات را برای تو آفریدم و تو را برای خودم» را به‌عنوان تفسیر آن ذکر کرد؟

(۱) «مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا» (۲) «وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ...»

(۳) «لِلَّذِينَ احْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَ زِيَادَةٌ وَلَا يَرْهَقُ وَجُوهُهُمْ ...» (۴) «وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءُ سَيِّئَةٍ بِمِثْلِهَا وَ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ...»

۱۰- قرآن کریم در آیهی شریفه‌ی به ما می‌آموزد هرکس از تمایلات نامشروع پیروی کند، خواری چهره‌ی او را می‌پوشاند و در آیهی شریفه‌ی ، قرآن راه ایستادگی در برابر گناه را نشان داده است.

(۱) «وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءُ سَيِّئَةٍ بِمِثْلِهَا»- «مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا»

(۲) «وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءُ سَيِّئَةٍ بِمِثْلِهَا»- «وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ»

(۳) «لِلَّذِينَ احْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَ زِيَادَةٌ وَلَا يَرْهَقُ وَجُوهُهُمْ»- «وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ»

(۴) «لِلَّذِينَ احْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَ زِيَادَةٌ وَلَا يَرْهَقُ وَجُوهُهُمْ»- «مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا»

۱۱- حضرت علی علیه السلام در حدیث حفظ عزت نفس را آزاد آفریده شدن انسان می‌فرماید.

(۱) «عَظَمَ الْخَالِقُ فِي انْفُسِهِمْ فَصَغُرَ مَا دُونَهُ فِي اَعْيُنِهِمْ» - متبوع (۲) «لَا تَكُنْ عَبْدَ غَيْرِكَ وَ قَدْ جَعَلَكَ اللَّهُ حُرًّا» - متبوع

(۳) «لَا تَكُنْ عَبْدَ غَيْرِكَ وَ قَدْ جَعَلَكَ اللَّهُ حُرًّا» - تابع (۴) «عَظَمَ الْخَالِقُ فِي انْفُسِهِمْ فَصَغُرَ مَا دُونَهُ فِي اَعْيُنِهِمْ» - تابع

۱۲- انسان عزیز به ندای عقل و نفس گوش فرا می‌دهد و تسلیم نفس نمی‌شود. کسی که در مقابل دیگران تن به ذلت می‌دهد، ابتدا در مقابل تمایلات پست خود شکست خورده است.

(۱) لوآمه - آثاره - بیرونی (۲) لوآمه - آثاره - درونی (۳) مطمئنه - لوآمه - درونی (۴) مطمئنه - لوآمه - بیرونی

پاسخ‌های تشریحی درس ۱۲

- ۱- گزینه ۲ پاسخ است.
«دوست داشتنی‌ترین چیزها نزد تو، آن چیزی باشد که در حق میانه‌ترین، در عدل شامل‌ترین و در جلب خشنودی مردم فراگیرترین است، زیرا خشم عمومی مردم، خشنودی خواص و نزدیکان را از بین می‌برد و رضایت عمومی، خشم خواص را بی‌اثر می‌کند.»
- ۲- گزینه ۱ پاسخ است.
حضرت علی علیه السلام می‌فرماید: «شهروندانی را که اهل عیب‌جویی از دیگران‌اند، از خود دور کن، زیرا مردم عیب‌هایی دارند که مدیر و رهبر جامعه باید بیش‌تر از همه در پنهان کردن آن‌ها بکوشد.»
گزینه‌ی (۲) در قبول و تصدیق سخن چین ...
- ۳- گزینه ۴ پاسخ است.
امیرالمؤمنین علیه السلام درباره‌ی رابطه‌ی رهبر و مردم می‌فرماید: «مردم جز به صلاح حاکمان، اصلاح نپذیرند و حاکمان جز به پایداری مردم، نیکو نگردند.»
- ۴- گزینه ۲ پاسخ است.
«با ترسو مشورت نکن که در انجام دادن کارها روحیه‌ی تو را سست می‌کند.»
- ۵- گزینه ۴ پاسخ است.
حکومت اسلامی، مسئول اجرای قوانین اسلامی است و فقیه تابع ضوابط و قوانین دینی است، اما دموکراسی رایج در جهان، هدف خود را تأمین خواسته‌های دنیوی مردم قرار داده است و نسبت به ارزش‌های الهی بی‌اعتناست.
- ۶- گزینه ۱ پاسخ است.
«در قبول و تصدیق سخن چین شتاب مکن، زیرا سخن چین در لباس نصیحت ظاهر می‌شود، اما خیانت‌کار است.»
- ۷- گزینه ۳ پاسخ است.
رهبر باید شجاع باشد تا بتواند با دشمنان دین مبارزه کند. همچنین او باید زمان‌شناس باشد تا بتواند احکام دینی را متناسب با نیازهای روز به‌دست آورد.
- ۸- گزینه ۴ پاسخ است.
امام علی علیه السلام می‌فرماید: «... برای رفع مشکلات آن‌ها به‌گونه‌ای عمل کن که در پیشگاه خدا معذور باشی، زیرا این گروه از شهروندان بیش‌تر از دیگران به عدالت نیازمندند.»
- ۹- گزینه ۲ پاسخ است.
حضرت علی علیه السلام به مالک فرمود: «دل خویش را نسبت به مردم تحت حکومت، مهربان قرار بده و با همه دوست و مهربان باش؛ چرا که مردم دو دسته‌اند، دسته‌ای برادر دینی تو و دسته‌ای دیگر در آفرینش همانند تو.»
- ۱۰- گزینه ۴ پاسخ است.
در آیه‌ی شریفه‌ی ﴿وَأَنْ رَبِّكُمْ...﴾ مسئولیت مردم تبعیت از رهبر، عنوان شده است.
- ۱۱- گزینه ۱ پاسخ است.
رهبر جامعه‌ی اسلامی نسبت به سرنوشت جامعه و اصول اسلامی استوار و قاطع است و اجازه نمی‌دهد قوانین اسلامی مورد بی‌توجهی قرار گیرد.
- ۱۲- گزینه ۲ پاسخ است.
مرجعیت و ولایت فقیه همان چراغ هدایتی است که در پرتو آن می‌توان راه را از بی‌راهه شناخت.
- ۱۳- گزینه ۱ پاسخ است.
- ۱۴- گزینه ۳ پاسخ است.
- از این آیه‌ی شریفه مستفاد می‌شود، مردم برای اجرای قوانین اسلام، پیشرفت جامعه و ناکام گذاشتن دشمنان خدا و مردم وظیفه دارند که از خود پایداری نشان دهند.
- ۱۵- گزینه ۲ پاسخ است.
حکومت اسلامی بر مبنای قوانین اسلامی تشکیل می‌شود و دموکراسی رایج در جهان، هدف خود را صرفاً تأمین خواسته‌های دنیوی مردم قرار داده است.
- ۱۶- گزینه ۳ پاسخ است.
- ۱۷- گزینه ۲ پاسخ است.
در آیه‌ی شریفه‌ی ﴿ادع الی سبیل ربک...﴾ روشنگری و در آیه‌ی شریفه‌ی ﴿فبما رحمة من الله... فاذا عزم فتوکل علی الله﴾ قاطعیت رهبر مطرح شده است.
- ۱۸- گزینه ۲ پاسخ است.
امام علی علیه السلام فرمود: «با ترسو مشورت نکن که در انجام دادن کارها روحیه‌ی تو را سست می‌کند و در قبول و تصدیق سخن چین شتاب مکن، زیرا سخن چین در لباس نصیحت ظاهر می‌شود، اما خیانتکار است.»

- ۱۹- گزینه ۲ پاسخ است.
با دقت در آیهی شریفه **﴿فَإِذَا رَمٰهُ مِنَ اللّٰهِ لَنْتَ لَهُمْ﴾** «به مهر الهی با آنان نرم شدی» می‌توان فهمید که مهر و رحمت الهی علت نرم بودن (تندخو نبودن) اخلاق نبی اکرم ﷺ است.
- ۲۰- گزینه ۴ پاسخ است.
از آیهی شریفه **﴿به راه پروردگارت بخوان با حکمت و پند نیکو و ...﴾** مستفاد می‌شود، رهبر تلاش می‌کند که مردم به روشن‌بینی و بصیرت لازم برسند.
- ۲۱- گزینه ۳ پاسخ است.
با توجه به عبارت **﴿فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ﴾** و هنگامی که تصمیم گرفتی، بر خدا توکل کن» می‌توان فهمید که رهبر باید مانع سستی و خلل در نظام اسلامی شود و با توجه به عبارت **﴿فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ﴾** می‌توان فهمید که رهبر باید طالب آمرزش برای مردم باشد.
- ۲۲- گزینه ۳ پاسخ است.
هدف اصلی از نظام اسلامی، سعادت اخروی و برقراری عدالت اجتماعی است و آسایش و رفاه مردم را در این چهارچوب برقرار می‌کند.
- ۲۳- گزینه ۱ پاسخ است.
۲۴- گزینه ۳ پاسخ است.
از آیهی شریفه **﴿ادع الی سبیل ربّک ...﴾** می‌توان دریافت که رهبر با روش‌های درست به روشنگری مردم می‌پردازد و تلاش می‌کند که آنان به روشن‌بینی برسند و راه حق را از باطل تشخیص دهند و در دام دشمنان خدا و مردم نیفتند.

پاسخ‌های تشریحی درس ۱۳

- ۱- گزینه ۳ پاسخ است.
حدیث امام علی ؑ در وصف چنین انسان‌هایی است که خدا را سرچشمه‌ی بزرگی‌ها و کرامت‌ها می‌دانند.
- ۲- گزینه ۱ پاسخ است.
«و عزت برای خداوند است و برای رسولش و برای مؤمنین و اما منافقین نمی‌دانند».
- ۳- گزینه ۳ پاسخ است.
انسان گناهکار پیش از تسلیم در مقابل عوامل بیرونی، تسلیم خوددانی (نفس اماره) می‌شود.
- ۴- گزینه ۱ پاسخ است.
امیرالمؤمنین ؑ در وصف انسان‌هایی که عزت خود را در بندگی خدا یافته و بر گناه و هوس پیروز شده‌اند (مؤمنین)، چنین می‌فرماید.
- ۵- گزینه ۲ پاسخ است.
چگونه می‌توانیم ایستادگی و عزت نفس در برابر هوس و گناه را در خود تقویت کنیم؟ قرآن کریم راه آن را به ما نشان داده است، با روی آوردن به خدا.
- ۶- گزینه ۲ پاسخ است.
در آیهی کریمه **﴿برای آنان که نیکی کردند، پاداشی نیکوتر و فزون‌تر است و چهره‌شان را تیرگی و خواری نپوشاند، آنان یاران بهشت‌اند و در آن جاویدان‌اند﴾** به تمایلات مذکور انسان اشاره شده است.
- ۷- گزینه ۴ پاسخ است.
پیشوایان ما چون بنده‌ی حقیقی خدا بودند، در سخت‌ترین شرایط زندگی، عزت‌مندانه زیستند.
- ۸- گزینه ۲ پاسخ است.
۹- گزینه ۲ پاسخ است.
«ما فرزندان آدم را گرامی داشتیم و آنان را در خشکی و دریا برنشان‌دیم و از چیزهای پاکیزه روزی‌شان دادیم و برتری کاملشان بخشیدیم بر بسیاری از آفریدگان خویش».
- ۱۰- گزینه ۱ پاسخ است.
در آیهی شریفه **﴿و آن کسانی که مرتکب شدند بدی‌ها را و گنهکارند جزای هر بدی آن را بدی است مثل آن نه بیش‌تر و روی‌های ایشان را ذلتی می‌پوشاند﴾** زشتی و عاقبت کار گنهکاران و در آیهی شریفه **﴿کسی که عزت را می‌خواهد، پس تمام عزت نزد خداست﴾** راه ایستادگی و عزت در برابر گناه را روی آوردن به خداوند، عنوان می‌فرماید.
- ۱۱- گزینه ۳ پاسخ است.
حضرت علی ؑ می‌فرماید: «بنده‌ی دیگری مثل خودت نباش، چرا که خدا تو را آزاده آفریده است».
- ۱۲- گزینه ۲ پاسخ است.